

Arkivbeskrivning

Dokumentattribut	Information
Senaste ändringsdatum	2026-04-24
Diarienummer	MTM-H 2026/250

Inledning

Denna arkivbeskrivning har upprättats i enlighet med 6 § arkivlagen (1990:782) och Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS) 1991:1, ändrad genom RA-FS 2019:2. Arkivbeskrivningen är också en beskrivning av myndighetens allmänna handlingar i enlighet med kraven i 4 kap. 2§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Verksamhet och organisation

Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) är en enrådsmyndighet under Kulturdepartementet. MTM:s uppdrag är att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgänglig läsning och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur, nyheter och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

MTM:s organisation

1 januari 2020 genomfördes en större omorganisering. Då bildades fem nya enheter. I augusti 2025 infördes en sjätte enhet.

- Biblioteksenheten (byte namn från Användarstöd 2026-01-01)
- IT och system (byte namn från Utvecklings- och förvaltningsstöd 2026-01-01)
- Lednings- och verksamhetsstöd
- Medier och tjänster
- Omvärld och samverkan
- Rättsenheten (inrättades augusti 2025)

Ledningen

Myndigheten leds av en generaldirektör. Myndigheten har en ställföreträdande myndighetschef som utses av generaldirektören.

Varje enhet leds av en enhetschef. Alla medarbetare, förutom generaldirektören, tillhör administrativt en enhet.

Som stöd för myndighetens ledning utser generaldirektören en ledningsgrupp. Ledningsgruppen består av ställföreträdande myndighetschef, myndighetens enhetschefer samt HR-ansvarig.

Råd och nämnder

MTM har tre råd och en nämnd kopplade till sin verksamhet:

- Brukarrådet (2015 - aktivt)
- Insynsrådet (2015 - aktivt)
- Vetenskapliga rådet (2015 – aktivt)
- Punktskriftsnämnden (1985 - aktivt)

Taltidningsnämnden, inrättad 1988, avvecklades 2025-07-01 då verksamheten övergick till MTM.

Arkivverksamhetens organisation

Ansvar för MTM:s arkivverksamhet och diarium ligger från och med augusti 2025 på Rättsenheten. Ansvar ligger tidigare på Lednings- och verksamhetsstöd.

Ansvar för dataskydd och informationssäkerhet ligger från och med augusti 2025 på Rättsenheten. Ansvar ligger tidigare på Utvecklings- och förvaltningsstöd.

Kortfattad historik

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) bildades 1980. Myndigheten tog då över huvudmannskapet över Synskadades riksförbunds bibliotek, tidigare De blindas förenings bibliotek.

De blindas förenings bibliotek grundades 1892 av Föreningen för blindskrift. 1912 tog De blindas förening över verksamheten. Handlingar från verksamheten före 1980 finns inte kvar hos MTM. De handlingar som förvarades hos MTM från tiden före 1980 lämnades över till Synskadades riksförbunds arkiv och museum år 2015.

Punktskriftsnämnden inrättades den 1 juli 1985 som ett organ knutet till TPB, med uppgift att främja utveckling och användning av punktskrift och taktila medier. Nämnden är fortsatt knuten till MTM och nämndens handlingar ingår i TPB:s och MTM:s arkiv.

Taltidningsnämnden, som var en statlig nämnd mellan åren 1988 och 2010, uppgick i TPB 2010-08-01, och fortsatte därefter sitt uppdrag som en nämnd kopplad till MTM. Taltidningsnämnden är en egen arkivbildare t.o.m. 2010. Nämndens uppdrag och ansvarsområde uppgick i MTM:s ordinarie verksamhet 2025-07-01.

Den 1 januari 2013 bytte TPB namn till Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Samtidigt breddades uppdraget från att enbart omfatta talböcker och punktskriftsböcker till att även omfatta andra tillgängliga medier. Myndigheten fick en övergripande roll som nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier.

2013 lanserades den digitala bibliotekstjänsten Legimus, vilket innebar en vidareutveckling av MTM:s digitala distribution av talböcker och andra tillgängliga medier till personer med läsnedsättning.

Från den 1 januari 2015, då stiftelsen Centrum för lättläst lades ner, ingår LL-förlaget, som ger ut lättläst litteratur, och den lättlästa nyhetstidningen 8 Sidor i MTM. Centrum för lättläst var en stiftelse som med statligt stöd hade till uppgift att göra nyhetsinformation och litteratur tillgänglig för dem som av olika anledningar hade svårt att läsa. MTM:s uppdrag breddades i och med detta till att även omfatta lättläst litteratur och nyheter. Arkivet från Centrum för lättläst förvaras hos Kungliga biblioteket.

2015 infördes insynsråd, brukarråd och vetenskapligt råd som rådgivande organ vid myndigheten. Dessa råd stödjer MTM:s arbete med insyn, samverkan med målgrupper samt kunskaps- och forskningsfrågor inom området tillgängliga medier.

Från den 1 januari 2020 är MTM lokaliserad i Malmö. En del av myndigheten (8 Sidor) är fortsatt lokaliserad i Stockholm. I samband med omlokaliseringen genomförde MTM en större omorganisation.

2025 fick MTM ett tillsynsuppdrag enligt lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet. Uppdraget innebär att MTM ansvarar för tillsyn över att e-böcker och ändamålsenlig programvara uppfyller lagens krav på tillgänglighet och att myndigheten kan meddela föreskrifter inom området.

För mer utförlig historik för TPB, se Arkivbeskrivning för Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) daterad 2015-03-24, dnr MTM 2015/136. Äldre arkivbeskrivningar finns i serie D 1 i TPB:s arkiv.

Exempel på allmänna handlingar hos MTM

Nedan följer exempel på vilka slags allmänna handlingar som finns i MTM:s arkiv.

Kärnverksamhet

Rapporter, forskningsöversikter och användarundersökningar

Ansökningar och beslut om statligt stöd för taltidningar

Ansökningar och beslut om tillträde till Legimus (MTM:s digitala bibliotek)

Tidningar och tidskrifter som MTM ger ut

Mötesanteckningar från nämnder, råd och referensgrupper

Styr- och stödverksamhet

Beslut av generaldirektör och enhetschef

Årsredovisning, budget och andra ekonomiska handlingar

Avtal och handlingar rörande inköp

Personalhandlingar

Sökingångar till MTM:s allmänna handlingar

Diarium

Tidsperiod	Förvaringsenhet	Kommentar
1980-2006	Papper	Diariet samt tillhörande ärenden är arkiverade på papper.
2006-2010	Egenutvecklat system i Access-databas	Diariet finns digitalt. Tillhörande ärenden är arkiverade på papper.
2011-	W3D3	Diariet och tillhörande ärenden finns digitalt. En del handlingar finns även på papper. Skannad kopia av pappershandlingar finns i W3D3.

Serier i diariet

Från 2011 och framåt har MTM:s diarium delats upp i olika serier, se listan nedan. Inom parentes framgår diarie-/ärendenumrens uppbyggnad.

2011-2013

- Talboks- och punktskriftsbiblioteket (A år/löpnummer)

2014-2024

- Myndigheten för tillgängliga medier (MTM år/löpnummer)

2025 -

- Huvudserie (MTM-H år/löpnummer)
- Ansökningar tillträde bibliotekstjänst (MTM-A år/löpnummer) (ny serie från 2026)
- Personal (MTM-P år/löpnummer)
- Tillsyn (MTM-T år/löpnummer) (ny serie från 2026)
- Visselblåsningar (MTM-V år/löpnummer)

Avtalskatalog

MTM har en avtalskatalog där pågående leverantörsavtal finns sökbara. Avtalen är även diarieförda.

Arkivförteckning

MTM:s pappersarkiv förvaras hos TAM-arkiv (Tjänstemäns och akademikers arkiv). MTM har ansvar och ägandeskap över arkivet.

Arkivförteckningarna är publicerade på webben och går att söka via Klara arkivsök.

1980-2012 är arkivet förtecknat enligt allmänna arkivskemat under arkivbildaren Talboks- och punktskriftsbiblioteket. Taltidningsnämnden är en egen arkivbildare 1988-2010.

Från 2013 är arkivet förtecknat enligt processbaserad arkivredovisning under arkivbildaren Myndigheten för tillgängliga medier.

Klassificeringsstruktur

Den 1 januari 2013 övergick MTM till processbaserad arkivredovisning. Den första klassificeringsstrukturen användes 2013-2024.

Under 2024 gjordes en större översyn av klassificeringsstrukturen. Från och med den 1 januari 2025 används en ny klassificeringsstruktur.

Informationshanteringsplan

I MTM:s informationshanteringsplan framgår vilka allmänna handlingar MTM hanterar, var de förvaras och hur de gallras och bevaras.

Informationshanteringsplanen finns tillgänglig på www.mtm.se.

Tekniska hjälpmedel för att ta del av allmänna handlingar

MTM har inga tekniska hjälpmedel som enskilda själva kan använda för att ta del av allmänna handlingar.

Inskränkningar i arkivets tillgänglighet genom sekretess

Rätten att ta del av allmänna handlingar kan begränsas av bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). De bestämmelser som tillämpas av MTM rör exempelvis:

- Personalsocial och personaladministrativ verksamhet
- Uppgifter om enskilda i biblioteksverksamhet
- Myndighets affärs- och driftförhållanden
- Enskildas affärsförbindelser med myndigheter
- Enskildas hälsa och sexualliv

Upphovsrättsligt skyddat material

MTM hanterar upphovsrättsligt skyddat material i sin verksamhet.

Offentlighetsprincipen har företräde framför upphovsrätten vilket innebär att allmänna handlingar, efter sedvanlig sekretessprövning, ska lämnas ut enligt 2 kap. tryckfrihetsförordningen även om de har upphovsrättsligt skydd.

Exemplar av tillgänglig litteratur som MTM producerar enligt 17-17 f §§ upphovsrättslagen är litterära verk enligt upphovsrättslagen. Dessa exemplar är dock inte allmänna handlingar. Detta följer av det så kallade biblioteksundantaget i tryckfrihetsförordningen (2 kap 14 § 1 st 3 p TF).

Bevarande och gallring

MTM tillämpar Riksarkivets föreskrifter för gallring. I MTM:s informationshanteringsplan framgår det vilka generella och myndighetsspecifika föreskrifter som tillämpas. Informationshanteringsplanen finns tillgänglig på www.mtm.se.

Leveranser till arkivmyndighet

Inga leveranser har gjorts till Riksarkivet.

Arkiv överlämnade till MTM

I samband med att taltidningsnämnden blev en del av MTM år 2010 överlämnades nämndens arkiv till MTM. Taltidningsnämndens arkiv är förtecknat som en egen arkivbildare fram till 2010. Därefter ingår nämndens handlingar i TPB:s/MTM:s arkiv.

Övriga arkiv med koppling till MTM och TPB

Polly Edmans arkiv förvarades tidigare hos TPB men överlämnades till Kungliga biblioteket 2011.

De blindas förenings arkiv förvarades tidigare hos TPB/MTM men överlämnades till Synskadades riksförbunds museum 2015.

Arkiv från Centrum för lättläst, där 8 Sidor och LL-förlaget tidigare ingick, förvaras hos Kungliga biblioteket.

Uppgifter MTM regelbundet hämtar/lämnar till andra

MTM hämtar och lämnar regelbundet uppgifter till/från andra. Nedan följer några exempel.

- Metadata till/från Kungliga biblioteket (genom Libris)
- Insamling av uppgifter vid användarundersökningar
- Rapportering till andra myndigheter
- Överlämning av underlag vid extern revision
- Yttranden över remisser och svar på enkäter
- Pressmeddelanden, nyhetsbrev och webb.

Myndighetens rätt till försäljning av personuppgifter

MTM har ingen rätt till försäljning av personuppgifter

Om du har frågor om MTM:s arkiv och allmänna handlingar

Anställda som arbetar med arkiv- och informationshanteringsfrågor på MTM kan ge närmare upplysningar om myndighetens allmänna handlingar, deras användning och sökmöjligheter. Myndigheten kan kontaktas bland annat genom e-post och telefon. Kontaktuppgifter finns på www.mtm.se.